

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

23 ביוני 2008

392

כ' בסיוון התשס"ח

עמוד

הצעת חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי) (תיקון), התשס"ח-2008..... 627

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי) (תיקון), התשס"ח-2008

1. בחוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי), התשס"ח-2007¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 4 –
- (1) בפסקה (1), בסיפה, אחרי "הכנסתו הנוספת" יבוא "הממוצעת";
- (2) בפסקה (2), אחרי "4,000 שקלים חדשים בהפחתת הכנסתו הנוספת" יבוא "הממוצעת" ובהגדרה "הסכום הקובע" בסופה יבוא "הממוצעת".

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 1 סעיף 4 לחוק, עניינו בהוראות שיחולו לגבי עובד שלו הכנסה נוספת, כהגדרתה בסעיף 1 לחוק, בשנת המס שבשלה נתבע המענק. בנוסח הסעיף הושמטה, בטעות, כמה פעמים המילה "ממוצעת" לאחר המונח "הכנסה נוספת" אף שמוכן, מהקשר הסעיף, כי הכוונה להכנסה נוספת ממוצעת. מוצע לתקן את הטעות.

כללי ביום י"ח בטבת התשס"ח (27 בדצמבר 2007) פורסם החוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי), התשס"ח-2007 (ס"ח התשס"ח, עמ' 84) (להלן – החוק). במסגרת בחינת יישומו של החוק העיקרי ותפעולו המערכתי נתגלו בו כמה תקלות שמוצע לתקן בהצעת חוק זו.

¹ ס"ח התשס"ח, עמ' 84.

2. בסעיף 5 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ב), בהגדרה "הכנסה עודפת", במקום פסקאות (1) ו-(2) יבוא:

"(1) הסכום המתקבל מצירוף ההכנסה החודשית הממוצעת וההכנסה הנוספת הממוצעת של העובד, להכנסות כאמור של בן זוגו;
(2) 10,000 שקלים חדשים בתוספת שני אלה:

(א) ההפרש החיובי שבין ההכנסה החודשית הממוצעת וההכנסה הנוספת הממוצעת של העובד לבין 4,000 שקלים חדשים, אך לא יותר מ-1,200 שקלים חדשים;

(ב) ההפרש החיובי שבין ההכנסה החודשית הממוצעת וההכנסה הנוספת הממוצעת של בן זוגו של העובד לבין 4,000 שקלים חדשים, אך לא יותר מ-1,200 שקלים חדשים."

3. בסעיף 7 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א)(3), אחרי "סעיף 131 לפקודה" יבוא "או שכן זוגו חייב בהגשת דוח כאמור" ואחרי "העובד" יבוא "או בן זוגו, לפי העניין";

ד ב ר י ה ס ב ר

לפי הנוסח הקיים, בלא המגבלה של 1,200 ש"ח, סכום ההכנסה העודפת הוא סכום שלילי של 2000 ש"ח, קרי אין בכלל הפחתה מהמענק, וזאת לפי החישוב הזה:
 $4,200+7,800-(10,000+200+3,800) = -2000$

לעומת זאת, אם נוסיף את המגבלה המוצעת של 1,200 ש"ח, סכום ההכנסה העודפת יהיה 600 ש"ח, לפי החישוב הזה:
 $4,200+7,800-(10,000+200+1,200)=600$. המענק מופחת בשיעור מסכום זה כאמור בסעיף 5 לחוק.

מוצע גם לשנות את המונחים הקבועים בפסקאות משנה (1) ו-(2) של סעיף 5(ב) לחוק, ולהחליף את ההתייחסות ל"סך הכנסת העבודה והכנסה מעסק או משלח יד" במונח "הכנסה חודשית ממוצעת" המוגדר בסעיף 1 לחוק. המונח האחרון כולל גם הכנסת עבודה ממוצעת וגם הכנסה ממוצעת מעסק וממשלח יד.

זהו נוסחה כיום של ההגדרה "הכנסה עודפת" שמוצע להחליף את פסקאות (1) ו-(2) שבה:

"(ב) בסעיף זה, "הכנסה עודפת" – ההפרש החיובי שבין שני אלה:

(1) סך הכנסת העבודה, הכנסה מעסק או משלח יד והכנסה נוספת שלו ושל בן זוגו;

(2) 10,000 שקלים חדשים בתוספת שני אלה: ההפרש החיובי שבין סך הכנסת העבודה, הכנסה מעסק או משלח יד והכנסה נוספת של העובד, לבין 4,000 שקלים חדשים וההפרש החיובי שבין סך הכנסת העבודה, הכנסה מעסק או משלח יד והכנסה נוספת של בן זוגו של העובד לבין 4,000 שקלים חדשים."

סעיף 3 סעיף 7 לחוק קובע את תנאי הסף לזכאות למענק לפי החוק, שהם בעיקרם רכיבי המידע שלהם נדרשת רשות המסים כדי לקבוע את הזכאות למענק ואת סכומה. כמפורט בדברי ההסבר לגבי תיקון סעיף 5 לחוק,

סעיף 2 לפי הוראות החוק חישבו המענק לשכיר או לעצמאי מושפע לא רק מרמת ההכנסה שלו אלא גם מרמת ההכנסה של בן זוגו. אם ההכנסה של משק הבית (ההכנסה המצטברת של שני בני הזוג) עולה על רמה מסוימת, סכום המענק שישולם יפחת כפונקציה של גובה "ההכנסה העודפת", כהגדרתה בסעיף 5 לחוק. שיטה זו נועדה למנוע את תשלום המענק למשקי בית מבוססים יחסית, שבהם לאחד מבני הזוג הכנסה נמוכה המזכה אותו, לכאורה, לקבל מענק, אך לבן הזוג השני הכנסה גבוהה, כך שעל פי קביעה נורמטיבית, לא מדובר במשק בית שזקוק לסיוע מהמדינה. קביעת ההפחתה של המענק כהדרגתית חשובה כדי שלא ליצור תמריצים שליליים לעבודה – קרי, כדי למנוע מצבים שבהם חריגה קטנה תביא לביטול מוחלט של הזכאות של משק הבית (כל אחד מבני הזוג) לקבל את המענק.

סעיף 5 ביקש ליצור את מנגנון ההפחתה ההדרגתית. על פי הנוסחה הקיימת, מופחת מסכום המענק שיעור מ"ההכנסה העודפת". ההכנסה העודפת מוגדרת כהפרש שבין סך ההכנסה של משק הבית, לבין סכום קבוע של 10,000 ש"ח בתוספת החריגות האינדיבידואליות של כל אחד מבני הזוג, המוגדרות כסכום ההכנסה הממוצעת לחודש העולה על 4,000 ש"ח. ואולם עקב טעות בנוסחה, מבחינה מתמטית, לעולם לא נוצרת "הכנסה עודפת". מכאן, שלמעשה, מנגנון ההפחתה ההדרגתית לא מתקיים. התיקון המוצע נועד לתקן טעות זו באמצעות הוספת התקרה של 1,200 ש"ח לסך החריגה האינדיבידואלית של כל אחד מבני הזוג. המגבלה של 1,200 ש"ח מביאה לכך שבמצב שבו הכנסתו של בן הזוג השני עוברת את הגבול העליון של הזכאות למס הכנסה שלילי, עדיין תיווצר הפחתה מדורגת אצל בן הזוג הראשון (שהכנסתו נמצאת בתחום הזכאות למס הכנסה שלילי).

לדוגמה: במשק בית עם 2 ילדים, הכנסתו הממוצעת של בן הזוג הראשון 4,200 ש"ח, והכנסתו הממוצעת של בן הזוג השני 7,800 ש"ח – סה"כ 12,000 ש"ח בממוצע לחודש.

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "שלא הגיש דוח עצמאי מקוון" יבוא "שהוא או בן זוגו, לפי העניין, לא הגיש דוח עצמאי מקוון" ואחרי "את גובה הכנסתו" יבוא "הכנסת בן זוגו".

4. בסעיף 8 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "הסכומים המעודכנים כאמור יעוגלו לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים". תיקון סעיף 8
5. בסעיף 9(א) לחוק העיקרי, במקום "עד יום 1 באוגוסט" יבוא "עד יום 15 ביולי" ובמקום "העובד, המנכ"ח" יבוא "העובד, בן זוגו של העובד – אם הוא חייב בהגשת דוח כאמור בסעיף 7(א)3, המנכ"ח". תיקון סעיף 9
6. בסעיף 12 לחוק העיקרי, ברישה, במקום "המענק לפי פרק זה ישולם לעובד" יבוא "נקבעו זכאותו של העובד למענק וסכום המענק, לפי סעיף 9, ישולם המענק לעובד". תיקון סעיף 12
7. בסעיף 26 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 26

(1) בסעיף קטן (ג), במקום הסיפה החל במילים "שהוא תושב אזור שילוב" יבוא "שכתובת מגוריו, לפי מרשם האוכלוסין כמשמעותו בחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965² (להלן – חוק מרשם האוכלוסין), באזור שנקבע לפי סעיף 59(א) לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), התשס"ד-2004³ (להלן – חוק המדיניות הכלכלית), לעניין שילוב מקבלי גמלאות בעבודה, ובלבד שקביעת האזור כאמור חלה לגבי כל שנות המס 2007 ו-2008; חלה קביעת האזור לגבי חלק משנות המס 2007 ו-2008, ישולם המענק בעד חודשי עבודה בפועל בשנות המס האמורות, שלגביהם חלה הקביעה כאמור";

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן, לאור התיקון המוצע לסעיף 7 לחוק (ראו דברי הסבר לסעיף 3 להצעת החוק), מוצע להוסיף בסעיף 9 לחוק הוראה ולפיה קביעת הזכאות לעובד תיעשה גם בהסתמך על המידע שנמסר על ידי בן זוגו, ובלבד שאותו בן זוג חייב בהגשת דוח לפי סעיף 131 לפקודת מס הכנסה.

סעיף 6 סעיף 12 לחוק קובע את אופן תשלום המענק ואת מועדי תשלומו. מכיוון שהמועד לתשלום מנוסח כך שהוא תלוי רק במועד הגשת התביעה, מוצע להבהיר כי התשלום כאמור יבוצע רק לאחר קביעת הזכאות למענק וקביעת סכום המענק, לפי הוראות סעיף 9 לחוק, כנוסחו המוצע בסעיף 5 להצעת החוק.

סעיף 7 לפסקה (1)

סעיף 26(ג) לחוק קובע כי מענק בעד חודשי עבודה בפועל בשנות המס 2007 ו-2008 ישולם רק לעובד שהוא תושב אזור שילוב, כהגדרתו באתו סעיף. כדי למנוע ספק פרשני באשר לזכאותם של עובדים המתגוררים באזור שנקבע כאזור שילוב, רק לגבי חלק משנות המס 2007 ו-2008, זאת לפי סעיף 59(א) לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), התשס"ד-2004, מוצע להבהיר כי מענק בעד חודשי עבודה בפועל בשנות המס האמורות ישולם רק לגבי אותם חודשים שבהם נקבע האזור כאזור שילוב.

חישוב המענק על פי החוק לשכיר או לעצמאי מושפע לא רק מרמת ההכנסה שלו אלא גם מרמת ההכנסה של בן זוגו; לאור האמור, מוצע, כי במסגרת רכיבי המידע שהימצאותם בידי רשות המסים מהווה תנאי לקביעת הזכאות של המבקש, תיכלל גם הגשת הדוח השנתי על ידי בן זוגו של העובד, אם, כמובן, הוא חייב בהגשתו.

סעיף 4 סעיף 8 לחוק קובע כי הסכומים הנקובים בסעיפים 2 עד 6 לחוק יעודכנו לפי שיעור עליית המדד הידוע ב־1 ביוני של כל שנה לעונת המדד שהיה ידוע ב־1 ביוני 2007. מוצע להוסיף הוראה לעניין עיגול הסכומים המעודכנים.

סעיף 5 סעיף 9(א) לחוק קובע כי על המנהל, כהגדרתו בחוק, לקבוע את זכאותו של העובד למענק עד תום 90 ימים ממועד הגשת התביעה או עד יום 1 באוגוסט של שנת המס העוקבת, לפי המאוחר. לעומת זאת, סעיף 12(א) לחוק קובע כי אם הוגשה התביעה עד יום 31 במרס של שנת המס העוקבת, התשלום הראשון ישולם ב־15 ביולי של אותה שנה. לאור הסתירה האמורה מוצע לקצר את משך הזמן העומד לרשות המנהל לקבוע את זכאותו של העובד כך שעל המנהל יהיה לקבוע את זכאותו של העובד למענק עד תום 90 ימים ממועד הגשת התביעה או עד יום 15 ביולי של שנת המס העוקבת, לפי המאוחר.

² ס"ח התשכ"ה, עמ' 270.

³ ס"ח התשס"ד, עמ' 70.

